

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

I. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeżeli:

Wiedza:

- opanuje w pełnym zakresie wiedzę określoną wymaganiami podstawy programowej i potwierdza ją w toku pracy lekcyjnej i pozalekcyjnej;
- dysponuje wiedzą wykraczającą poza materiał podręcznikowy;
- posługuje się bardzo bogatym słownictwem i pełną terminologią pojęciową charakterystyczną dla nauk humanistycznych;
- rozwija i dokumentuje własne zainteresowania humanistyczne;
- posiada dodatkową wiedzę, która jest owocem samodzielnych poszukiwań i przemyśleń;
- jest twórczy, aktywny i sumienny;
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach.

Umiejętności:

Ma kompetencje (umiejętności) określone dla poziomu wymagań podstawowych, rozszerzających i dopełniających, a ponadto:

- nie tylko potrafi korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, ale również samodzielnie zdobyć wiadomości;
- potrafi nie tylko poprawnie rozumować kategoriami ściśle humanistycznymi, ale również umie powiązać problematykę polonistyczną z zagadnieniami poznanymi w czasie lekcji innych przedmiotów;
- wyraża samodzielny, krytyczny (ale oparty na rzetelnej wiedzy) stosunek do określonych zagadnień humanistycznych;
- potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, interpretować to, co usłyszy lub przeczyta, syntetyzować szczegółowe informacje;
- samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje.

Aktywność:

- jest autentycznie zainteresowany tym, co dzieje się w toku zajęć lekcyjnych i w pracy pozalekcyjnej;
- podejmuje się z własnej woli realizacji różnych zadań, wykazując inicjatywę i pomysłowość, służąc swą wiedzą członkom grupy uczniowskiej;
- współpracuje z nauczycielem w przygotowywaniu zajęć opartych na twórczym rozwiązywaniu problemów (lekcje powtórzeniowe, zajęcia fakultatywne);
- osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i olimpiadach;
- podejmuje się opracowania materiałów przygotowywanych dowolną techniką.

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeżeli:

Wiedza:

- opanuje w pełnym zakresie wiedzę określoną wymaganiami podstawy programowej;
- zna i rozumie wszystkie pojęcia wprowadzane na lekcjach, potrafi się nimi posługiwać w różnych sytuacjach;
- rozwiązuje dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności zalecone przez nauczyciela.

Umiejętności:

Ma kompetencje (umiejętności) określone dla poziomu wymagań podstawowych i rozszerzających, a ponadto:

- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji;
- potrafi, korzystając ze wskazówek nauczyciela, dotrzeć do dodatkowych źródeł informacji;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela, posługując się zdobytymi umiejętnościami;
- próbuje samodzielnie interpretować teksty, porównuje je, ocenia ich wartość;

- integruje wiedzę uzyskaną ze źródeł różnego typu oraz potrafi ją wyrazić w wypowiedzi ustnej lub pisemnej;
- potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo - skutkowych, wykorzystując wiedzę przewidzianą programem nie tylko z zakresu języka polskiego, ale również pokrewnych przedmiotów;
- potrafi dobrze argumentować swoje wypowiedzi oraz uogólniać zdobytą wiedzę.

Aktywność:

- formułuje i przedstawia na forum klasowym własne opinie -bierze czynny udział w debatach, dyskusjach;
- podejmuje i wykonuje zadania o charakterze dobrowolnym;
- bierze udział w konkursach języka polskiego lub wymagających wiedzy i umiejętności humanistycznych;
- wykazuje się aktywną postawą w klasie, poproszony nigdy nie odmawia wykonania dodatkowych zadań, aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu zadań realizowanych przez grupę, często wykazuje własną inicjatywę.

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeżeli:

Wiedza:

- opanuje bardziej złożone wiadomości przewidziane w podstawie programowej, które będą użyteczne w szkole i poza nią;
- zna i rozumie wszystkie pojęcia wprowadzane na lekcjach, potrafi się nimi posługiwać w różnych sytuacjach;
- rozwiązuje dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności zalecone przez nauczyciela.

Umiejętności:

Ma kompetencje (umiejętności) określone dla poziomu wymagań podstawowych i rozszerzających, a ponadto

- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji;
- potrafi, korzystając ze wskazówek nauczyciela, dotrzeć do dodatkowych źródeł informacji;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela, posługując się zdobytymi umiejętnościami;
- próbuje samodzielnie interpretować teksty, porównuje je, ocenia ich wartość;
- integruje wiedzę uzyskaną ze źródeł różnego typu, potrafi ją wyrazić w wypowiedzi ustnej lub pisemnej;
- potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo - skutkowych, wykorzystując wiedzę przewidzianą programem nie tylko z zakresu języka polskiego, ale również pokrewnych przedmiotów;
- potrafi dobrze argumentować swoje wypowiedzi oraz uogólniać zdobytą wiedzę.

Aktywność:

- formułuje i przedstawia na forum publicznym (klasowym) własne opinie -bierze czynny udział w debatach, dyskusjach;
- podejmuje i wykonuje zadania o charakterze dobrowolnym;
- bierze udział w konkursach języka polskiego lub wymagających wiedzy i umiejętności humanistycznych;
- wykazuje się aktywną postawą w klasie, poproszony nigdy nie odmawia wykonania dodatkowych zadań, aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu zadań realizowanych przez grupę, często wykazuje własną inicjatywę.

Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeżeli:

Wiedza:

- opanuje najważniejsze, podstawowe i niezbyt złożone wiadomości programowe pozwalające mu na rozumienie najważniejszych zagadnień omawianych na lekcjach;
- zna i rozumie podstawowe pojęcia;
- wyciąga proste wnioski z otrzymanych informacji;

Umiejętności:

Ma kompetencje (umiejętności) określone dla poziomu wymagań koniecznych, a ponadto:

- dysponuje podstawowymi umiejętnościami umożliwiającymi uzupełnienie braków i luk w wiedzy niezbędnej do dalszego kształcenia;
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji;
- potrafi wykonać proste zadania pisemne oparte na podręczniku lub innych źródłach wiedzy.
- udziela odpowiedzi na proste pytania, posługując się zrozumiałym językiem i podstawową terminologią
- rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności.

Aktywność:

- współpracuje z grupą w realizacji zadania przy wsparciu kolegów i nauczyciela;
- w czasie lekcji wykazuje się aktywnością sporadyczną (pracuje bez zapału, ale nie przeszkadza innym).

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeżeli:

Wiedza:

- opanuje wiadomości programowe w stopniu umożliwiającym kontynuowanie dalszego kształcenia,
- przy pomocy nauczyciela potrafi wyjaśnić znaczenie prostych pojęć i rozwiązać proste zadania;
- w minimalnym stopniu opanowuje zagadnienia omawiane na lekcjach;
- sporadycznie wykazuje się informacjami na zadany temat;
- poważne braki wiedzy jest w stanie usunąć w dłuższym okresie czasu.

Umiejętności:

- przy pomocy nauczyciela lub kolegów potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wymaganych w procesie uczenia się języka polskiego.

Aktywność:

- jest biernym uczestnikiem zajęć, ale nie przeszkadza w ich prowadzeniu;
- włącza się do pracy pod nadzorem nauczyciela;
- przy dużej pomocy nauczyciela potrafi odtworzyć efekty pracy kolegów i odwzorować zaprezentowane przez innych elementy wiedzy.

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeżeli:

Wiedza:

- nie opanował w stopniu umożliwiającym dalsze kształcenie i umiejętności określonych w podstawie programowej, braki wiedzy są na tyle duże, iż nie roszą one nadziei na ich usunięcie, nawet przy pomocy nauczyciela w dłuższym okresie czasu;
- uczeń przejawia wyraźny brak zainteresowania przedmiotem;
- nie zna podstawowych pojęć humanistycznych;
- nie opanował w stopniu minimalnym zagadnień poruszanych na lekcji.

Umiejętności:

- nawet przy pomocy nauczyciela uczeń nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania treści faktów historycznych, elementarnych pojęć i prostych umiejętności;
- nie potrafi powtórzyć nawet fragmentów opracowanego na lekcji materiału historycznego;
- nie rozumie czytanego tekstu kultury.

Aktywność:

- swoją postawą uniemożliwia pracę innym;
- odmawia wykonywania zadań postawionych przez nauczyciela lub realizowanych przez grupę,
- jest niesystematyczny w wykonywaniu prac domowych.

II. OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

1. Sprawdzanie osiągnięć szkolnych ucznia obejmuje:

- a) stosunek ucznia do przedmiotu,
- b) obowiązkowość, dokładność, rytmiczność pracy,
- c) znajomość i zrozumienie przekazywanych treści,
- d) umiejętność zastosowania przekazywanych treści podczas rozwiązywania zadań,
- e) rozwój zainteresowań dyscyplinami humanistycznymi.

1.1. Pomiar osiągnięć szkolnych ucznia odbywać się będzie za pomocą narzędzi:

- a) prace klasowe (stylistyczne);
- b) testy pisemne z zadaniami:
 - otwartymi (rozprawki, krótkie odpowiedzi, teksty z luką),
 - zamkniętymi (na dobieranie, wielokrotnego wyboru, prawd - fałsz);
- c) sprawdziany obejmujące treści ostatniego bloku tematycznego;
- d) kartkówki;
- e) dyktanda;
- f) wewnętrzne sprawdziany kompetencji (egzaminacje próbne)
- g) odpowiedzi ustne polegające na sprawdzeniu umiejętności ucznia w zakresie rozumienia problemów omawianych na lekcjach; kultura żywego słowa recytacja, scenki, dramy, prezentacje teatralne;
- h) samodzielne wypowiedzi ustne (zgodne z omawianym tematem);
- i) praca w grupach/ zespołowa;
- j) prace długoterminowe (np. projekt, portfolio, recenzje przeczytanej książki, sprawozdania);
- k) prace domowe;
- l) uczestnictwo w konkursach.

1.3. Aktywność, inwencja twórcza ucznia.

1.4. Formy dodatkowe (prace nadobowiązkowe):

- projekty,
- udział w konkursach polonistycznych, artystycznych,
- udział w zajęciach pozalekcyjnych,
- prezentacje/referaty,
- przygotowanie do zajęć.

2. Szczegółowy opis form oceniania:

2.1. Prace klasowe, testy i sprawdziany pisemne obejmujące materiał działu lub jego fragmentu powinny być zapowiedziane na tydzień przed ich przeprowadzeniem (wpis w dzienniku) i poprzedzone lekcją powtórzeniową. Uczniowie są zobowiązani do uczestniczenia w nich w określonym (ustalonym) dniu. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może pisać sprawdzianu z całą klasą, to powinien ustalić z nauczycielem dodatkowy termin. W każdym okresie przewiduje się co najmniej dwa sprawdziany, prace klasowe czy testy.

2.2. Umiejętność analizy tekstów kultury będzie sprawdzana przez udzielanie odpowiedzi na postawione pytania do jednego lub kilku zestawionych w całość problemową materiałów literackich, malarskich itp.

2.3. Kartkówki 10-15 minutowe nie są zapowiadane. Zakres ich treści obejmuje trzy ostatnie lekcje danego działu.

2.4. Na ocenę za **odповідź ustną** składa się zawartość merytoryczna, argumentacja, wyrażanie sądów, stawianie tez lub hipotez, uzasadnienie, stosowanie języka humanistycznego, sposób prezentacji.

2.5. Praca w grupach będzie polegała na efektywnym współdziałaniu w zespole, planowaniu i ocenianiu własnego uczenia się, skutecznym porozumiewaniu się w różnych sytuacjach, rozwiązywaniu problemów w twórczy sposób, efektywnym posługiwaniu się technologią

informacyjną. Będzie oceniana przez ucznia – jako element samooceny i przez nauczyciela nadzorującego i sprawdzającego pracę grup.

2.6. Prace długoterminowe. Oceniana będzie samodzielna praca długoterminowa ucznia – jak gromadzenie i dokumentacja różnych źródeł informacji, czytanie i twórcze wykorzystywanie literatury, wykorzystywanie wiedzy humanistycznej.

2.7. Laureaci konkursów polonistycznych o zasięgu wojewódzkim otrzymują celującą ocenę.

2.8. Oceniania dokonuje się w oparciu o skalę 1-6.

- Dopuszcza się stosowanie dodatkowych znaków (+) i (-) przy ocenach cząstkowych i śródrocznych;
- Ocenianie jest jawne, a wystawianie ocen uzasadniane;
- Każdy uczeń powinien mieć przynajmniej 6 ocen w semestrze z przedmiotu.
- Trzy razy w semestrze uczeń może być nieprzygotowany, co zgłasza nauczycielowi przed lekcją (nie dotyczy to zapowiedzianych prac klasowych). Nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym (za pomocą skrótu „np.”).

2.9. Ocenianie krótkich i dłuższych form pisemnych odbywa się według kryteriów obowiązujących dla danej formy wypowiedzi.

W ramach autonomii nauczyciela, w zależności od specyfiki zespołu klasowego czy poziomu klasy zastrzega się możliwość zmiany ilości ocen z poszczególnych form aktywności ucznia.

3. Warunki i formy poprawiania oceny ze sprawdzianów.

3.1. Każdy uczeń ma prawo do jednokrotnego poprawiania sprawdzianu (tzn. takiego, którego wynik go nie satysfakcjonuje) pod warunkiem zaliczenia go w ciągu dwóch tygodni od dnia oddania (wyjątek stanowi ostatnia w semestrze praca klasowa). Nie dotyczy to stylistycznych prac klasowych i testów.

3.2. Uczeń poprawia sprawdzian w formie wyznaczonej przez nauczyciela.

3.3. Termin poprawy ustala nauczyciel.

3.4. Ocena z poprawy jest ostateczna, ale jeśli uczeń otrzymał z niej ocenę niższą, w dzienniku pozostaje ocena pierwotna z zaznaczeniem, że poprawa została wykorzystana.

3.5. Uczeń, który wylosował „szczęśliwy numer” jest zwolniony z odpowiedzi. Nie dotyczy to jednak zapowiedzianych sprawdzianów, kartkówek i odpowiedzi ustnych. Jeżeli prace te nie zostały zapowiedziane, uczeń pisze je, ale ocenę do dziennika wpisuje się za jego zgodą.

4. Nieobecność ucznia – formy nadrobienia zaległości i ocena zaległych prac.

4.1. Uczeń nieobecny na zajęciach ma obowiązek nadrobić zaległości, tzn. uzupełnić zeszyt i prace domowe; w przypadku nieobecności krótkiej - do jednego tygodnia - w terminie 1 tygodnia po powrocie do szkoły; w przypadku nieobecności dłuższej - powyżej jednego tygodnia – w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

4.2. Uczeń, który z powodu nieobecności nie przystąpił do pisania sprawdzianu, ma obowiązek zaliczyć materiał, który obejmował sprawdzian; w przypadku nieobecności krótkiej - do 1 tygodnia - na pierwszej lub drugiej lekcji po powrocie do szkoły; w przypadku nieobecności dłuższej - powyżej 1 tygodnia – w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

ZASADY KLASYFIKOWANIA ŚRÓDROCZNEGO I ROCZNEGO

Podczas ustalania oceny śródrocznej i rocznej uwzględniane są oceny cząstkowe uzyskane przez ucznia z obowiązkowych form sprawdzania wiadomości i umiejętności, z nadobowiązkowych form aktywności, za aktywność na lekcji, zaangażowanie i przygotowanie do zajęć.

5. Warunki i tryb poprawienia oceny rocznej/końcowej.

5.1.Ocenę roczną/końcową ustala nauczyciel i jest ona ostateczna.

5.2.Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa.

5.3.W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor szkoły powołuje komisję, która przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, w formie pisemnej i ustnej oraz ustala roczną ocenę klasyfikacyjną.

5.4.W uzasadnionych przypadkach (jak np. dłuższa nieobecność ucznia w szkole wynikająca z choroby) uczeń ma prawo poprawiać przewidywaną przez nauczyciela ocenę niedostateczną. W tym celu musi zaliczyć wskazane przez nauczyciela najważniejsze zagadnienia omawiane podczas semestru.

6. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana końcoworocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.

6.1.Uczeń może poprawić lub zaliczyć każde zadanie, które było do wykonania w ciągu 2 ostatnich tygodni (warunki poprawiania wcześniejszych ocen są ustalane na bieżąco).

6.2. Do poprawy mają prawo przede wszystkim uczniowie, którzy w ciągu okresu zgromadzili tak zróżnicowane oceny, że nauczyciel nie ma pewności, co do umiejętności uczniów – proponuje wówczas stopień z „plusem” lub „minusem”.

6.3. Nie ma możliwości poprawy ocen uczeń, który bez usprawiedliwienia opuścił co najmniej 30% zajęć.

6.4. Uczeń, który opuścił zajęcia z powodu dłuższej choroby lub innych szczególnych przypadków losowych ma prawo poprawić każdy sprawdzian oraz zaliczyć każde zadanie, które było do wykonania w ciągu okresu.

7. Kryteria oceniania ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

7.1. Na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne wynikające z realizowanego przez siebie programu do indywidualnych potrzeb ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się, w tym specyficzne trudności (dysleksja rozwojowa), umożliwiające sprostowanie tym wymaganiom.

7.2.Dostosowanie wymagań do możliwości ucznia w systemie oceniania nie oznacza ich obniżania, lecz jest równoznaczne z określeniem, w jakich zakresach wymagania te będą zmniejszone, a w jakich powinny być podwyższone.

7.3.Pomiar osiągnięć ucznia odbywać się będzie za pomocą takich samych narzędzi, jak w przypadku pozostałych uczniów z tym, że:

a) podczas **sprawdzianu pisemnego** ilość zadań przewidzianych do wykonania przez ucznia zostanie zmniejszona w taki sposób, aby dysponował on dostateczną ilością czasu na ich wykonanie, bądź zostanie mu wydłużony czas na wykonanie wszystkich zadań;

b) podczas **odpowiedzi ustnych** uczeń będzie dysponował większą ilością czasu na opanowanie emocji przed odpowiedzią.

8. Uczeń, który nie przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego otrzymuje ocenę niedostateczną w klasyfikacji śródrocznej.

KONTROLA I OCENA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

1. Prace klasowe są obowiązkowe. Jeśli z przyczyn losowych uczeń nie może pisać w wyznaczonym dla całej klasy terminie, powinien to uczynić w terminie dwutygodniowym od powrotu do szkoły po uzgodnieniu z nauczycielem.
2. Wszystkie prace klasowe uczeń musi poprawić, czyli dokonać analizy i korekty popełnionych błędów. Poprawa taka może zostać przez nauczyciela oceniona.
3. Pisemne prace klasowe, typu wypracowanie, nie mogą być zadawane z lekcji na lekcję.
4. Pisemne prace domowe uczeń jest zobowiązany oddać w ustalonym terminie. Nauczyciel może, ale nie musi, wyznaczyć dodatkowy termin. **Nieoddanie pracy skutkuje oceną niedostateczną.**
5. Pracą domową jest również przeczytanie tekstu literackiego. **Niewykonanie takiej pracy skutkuje oceną niedostateczną.**
6. Wszystkie prace klasowe powinny być opatrzone podpisem ucznia i tematem pracy oraz gromadzone przez nauczyciela tak, aby uczeń i jego rodzice mieli do nich wgląd w danym roku szkolnym.
7. Prace pisemne muszą być napisane czytelnie, a zeszyty przedmiotowe prowadzone estetycznie.
8. Uczeń jest zobowiązany do noszenia podręczników i zeszytu na każdą lekcję. Ich brak może skutkować oceną niedostateczną.
9. Uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek (także zadań domowych) za czas swojej nieobecności w ciągu pięciu dni szkolnych po powrocie do szkoły.
10. Za aktywność podczas lekcji (w zależności od zaangażowania i trudności zadań) uczeń otrzymuje oceny, na które składają się zdobywane systematycznie plusy. Pięć plusów = ocena bardzo dobra.
11. Uczeń ma obowiązek wykonywania poleceń nauczyciela podczas lekcji, praca ta może zostać oceniona w trakcie lub po skończonej lekcji.
12. Czynnikiem wpływającym na podniesienie oceny śródrocznej i rocznej jest wykonywanie dodatkowych zadań, szczególnie aktywność na lekcji, osiągnięcia w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.
13. Na koniec semestru nie przewiduje się zaliczania materiału.
14. Nie ocenia się uczniów do trzech dni po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
15. Najważniejsze są oceny ze sprawdzianów, prac klasowych, kartkówek oraz z odpowiedzi ustnych. Drugą z kolei kategorią ważności to oceny z zadań domowych, recytacji, za zeszyt, z aktywności.

SPOSOBY INFORMOWANIA RODZICÓW

- Wymagania edukacyjne z języka polskiego są przedstawione uczniom na początku roku szkolnego. Rodzice uczniów są informowani przez wychowawcę klasy o możliwości zapoznania się z przedmiotowymi zasadami oceniania z języka polskiego w pracowni, na stronie internetowej szkoły oraz u nauczyciela uczącego przedmiotu. Wychowawca klasy przekazuje tę informację rodzicom podczas pierwszych w danym roku szkolnym zebrań z rodzicami.
- Informacja o postępach ucznia udzielana jest przez nauczyciela w czasie konsultacji indywidualnych oraz zebrań.
- W przypadku wystąpienia problemów w nauce, rodzice powiadamiani są o konieczności odbycia konsultacji z nauczycielem poprzez wpis do zeszytu przedmiotowego lub e-dziennika/wiadomości.